

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

623

Vragen van het lid **Yesilgöz-Zegerius** (VVD) aan de Minister voor Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking over *het bericht dat de blokkade bij Jemen volgens de VN catastrofale gevolgen heeft* (ingezonden 10 november 2017).

Antwoord van Minister **Kaag** (Buitenlandse Handel en Ontwikkelingssamenwerking), mede namens de Minister van Buitenlandse Zaken (ontvangen 7 december 2017).

Vraag 1

Bent u bekend met het bericht «Blokkade Jemen heeft volgens VN catastrofale gevolgen»?¹

Antwoord 1

Ja.

Vraag 2

Klopt het dat er hongersnood dreigt voor zeven miljoen inwoners van Jemen in een van de ergste humanitaire crises ooit als de zee- en luchthavenblokkades niet worden opgeheven?

Antwoord 2

Ja. In Jemen zijn 17 miljoen mensen afhankelijk van voedselhulp, waarvan 7 miljoen mensen dreigen af te glijden naar hongersnood. Indien humanitaire toegang tot Jemen niet onmiddellijk geheel wordt hersteld, is het risico groot dat mensen niet op tijd met voedselhulp kunnen worden bereikt.

Vraag 3

Klopt het dat door de zee- en luchthavenblokkades de strijd tegen cholera in Jemen in gevaar komt? Kunt u aangeven of de inschatting van 9.000 cholera-gevallen en 2.000 doden klopt en wat de prognose is als hulpgoederen niet op de juiste plek kunnen komen?

¹ <https://nos.nl/artikel/2201673-blokkade-jemen-heeft-volgens-vn-catastrofale-gevolgen.html>

Antwoord 3

Ja. De Wereldgezondheidsorganisatie (WHO) rapporteert meer dan 900.000 cholera-besmettingen en bijna 2.200 doden. Sinds het begin van de blokkade hebben verschillende transporten met medische bevoorrading Jemen niet kunnen bereiken. Omdat de voorraden in het land zelf niet groot zijn, zullen op termijn minder mensen behandeld kunnen worden en meer mensen besmet raken met cholera of andere ziektes, zoals difterie. Het Internationale Rode Kruis (ICRC) geeft aan dat in drie steden de water- en rioolsystemen niet meer functioneren door het gebrek aan brandstof. Hierdoor hebben 1 miljoen mensen geen toegang meer tot schoon drinkwater en sanitaire voorzieningen.

Vraag 4

Wat betekent deze blokkade voor de beschikbaar gestelde noodhulp en noodhulpgelden vanuit Nederland? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 4

Nederland heeft in 2017 bijna 23 miljoen euro besteed aan humanitaire hulp voor de slachtoffers van het conflict in Jemen, via verschillende humanitaire organisaties, met name de *country based pooled fund* van de VN, het Rode Kruis, het Wereldvoedselprogramma en de *Dutch Relief Alliance*. Deze organisaties besluiten vervolgens zelf hoe deze middelen het meest effectief ingezet kunnen worden. De blokkade heeft grote impact op de noodhulpverlening: prijzen van benzine en water zijn sterk gestegen, humanitaire staf is gestrand, voorraden raken op en nieuwe bevoorrading kan het land niet bereiken.

Vraag 5

Heeft u zich, met inachtneming van de motie-Ten Broeke², in internationaal verband voldoende kunnen inzetten om manieren te vinden om voedsel en hulpgoederen door de zee- en luchthavenblokkades bij Jemen heen te krijgen? Zo ja, welke stappen heeft u hiertoe gezet? Zo nee, welke stappen overweegt u te nemen? Kunt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 5

Nederland heeft in EU verband samen met gelijkgezinde landen gepleit voor een sterke EU verklaring over de Saoedische blokkade. EU Commissaris voor Humanitaire hulp en Crisismanagement Stylianides en EU Hoge Vertegenwoordiger voor Buitenlandse Zaken en Veiligheidsbeleid Mogherini brachten daarop op 11 november en 21 november verklaringen uit. Nederland zal de ontwikkelingen nauwgezet blijven volgen en heeft veelvuldig contact met humanitaire organisaties over de impact van de Saoedische blokkade. Zo lang de blokkade voortduurt, zal Nederland in EU verband aandacht blijven vragen voor de humanitaire gevolgen. Op 22 november kondigde de Coalitie onder leiding van Saoedi-Arabië aan dat de haven van Hodeidah en het vliegveld van Sana'a zouden worden heropend voor humanitaire goederen. Op moment van schrijven is nog niet bevestigd dat dit inderdaad het geval is. Nederland blijft in de gaten houden of deze aankondiging volledig geëffectueerd zal worden en zal druk blijven uitoefenen indien dit niet het geval is. Het kabinet is voornemens om ook het komend lidmaatschap van de Veiligheidsraad te gebruiken om in dergelijke gevallen aandacht te vragen voor de humanitaire aspecten.

Daarnaast heeft Nederland (onlangs) besloten om de bijdrage aan het *United Nations Verification and Inspection Mechanism* (UNVIM) te verlengen. Dit zou moeten bijdragen aan doorgang van commerciële goederen die per zee worden aangevoerd. Alle partijen dienen volledige medewerking aan UNVIM te verlenen.

Vraag 6

Kunt u de Kamer per brief informeren wanneer het onderzoek naar het in strijd zijn van de blokkade met internationaal recht door de VN is voltooid? Kunt u hierbij toelichten hoe dit betrekking heeft op de door Nederland beschikbaar gestelde noodhulp en noodhulpgelden?

² Kamerstuk 21 501-02, nr. 1736

Antwoord 6

Het zogenoemde *Panel of Experts* van het Jemen sanctiecomité is voornemens om eind december van dit jaar zijn rapport te finaliseren. Een onderzoek naar het instellen van de huidige blokkade valt onder het mandaat van dit Panel of Experts en zal onderdeel zijn van dit rapport. Op basis van het humanitair oorlogsrecht moeten partijen bij een gewapend conflict onpartijdige humanitaire hulp aan de bevolking in nood doorlaten. Nederland roept, net als onder meer de Secretaris-Generaal van de VN, alle partijen in het conflict dan ook op om de import van zowel commerciële goederen als hulpgoederen niet te belemmeren en hulp te faciliteren. Zie beantwoording vraag 4 wat betreft de door Nederland beschikbaar gestelde noodhulp en noodhulpgelden.